

Posudek oponenta habilitační práce

Univerzita Karlova

Fakulta Lékařská v Hradci Králové

Obor oftalmologie

Uchazeč MUDr. Libor Hejsek, Ph.D.

Pracoviště uchazeče Oční klinika Lékařské fakulty a FN v Hradci Králové

Habilitační práce Idiopatická makulární díra

Oponent Doc. MUDr. Oldřich Chrapek, Ph.D.

Pracoviště oponenta Oční klinika FN a LF UP v Olomouci

Text posudku:

Byl jsem jmenován oponentem habilitační práce MUDr. Libora Hejska, Ph.D s názvem: „Idiopatická makulární díra“. Práce je výsledkem jeho odborného lékařského působení na Oční klinice FN LF UK v Hradci Králové.

Habilitační práce MUDr. Libora Hejska, Ph.D. má celkem, včetně přehledu literatury, 99 stran. Je přehledně strukturována a má všechny požadované kapitoly (přehled zkratk, úvod, vytyčené cíle práce, metodiku a soubor pacientů, statistickou analýzu dat, výsledky, diskuzi a závěr). Na závěr je uveden přehled použité literatury, kdy autor cituje 129 prací. Obsah práce je obohacen o 43 obrázků, 6 tabulek a 8 grafů.

Cílem habilitační práce bylo podat aktuální pohled na idiopatickou makulární díru, její chirurgické řešení (varianty postupu, aktuální trendy) a anatomické a funkční výsledky operací. Část pacientů byla hodnocena i elektrofyziologicky k vyloučení iatrogenního postižení při manipulaci v makule během operace..

Autor hodnotil retrospektivně u nerandomizovaného souboru pacientů anatomické a funkční výsledky operace idiopatické makulární díry provedené s peelingem membrana limitans interna makuly. Srovnává výsledky skupiny A (32 očí 32 pacientů) operovaných 20G pars plana vitrektomií s nitrooční plynovou tamponádou a skupiny B (30 očí 29 pacientů) operovaných mikroincizní 25G pars plana vitrektomií s nitrooční vzduchovou tamponádou. Všichni pacienti souboru dosáhli 12 měsíční sledovací doby. Metodika hodnocení souboru, včetně detailního provedení operace, je výstižně popsána. Velikost souboru, sledovací doba a zvolená metodika jsou dostatečné pro naplnění cílů habilitační práce.

Výsledková kapitola je rozdělena na výsledky anatomické a funkční. Především hodnotím pozitivně fakt, že jsou prezentovány výsledky přínosné a použitelné v každodenní praxi a v péči o pacienta,

poněvadž autor habilitační práce prokázal lepší funkční efekt operace u pacientů v časných vývojových stádiích idiopatických makulárních děr. Současně prokázal, že inovativní mikroincizní způsob provedení operace kombinovaný s peelingem membrana limitans interna makuly nepřináší iatrogenní poškození neuroepitelu makuly a je bezpečnou součástí operačního výkonu.

Závěrem tak autor může konstatovat, že novátorská mikroincizní 25G PPV je šetrnější než dříve používaný 20G výkon při zachování účinnosti a bezpečnosti dříve používaného výkonu a doporučuje tuto techniku 25G PPV k použití v každodenní praxi.

Závěr oponenta

Autor prokázal, že je zkušeným lékařem s velkým odborným přehledem, vysokou diagnostickou jistotou a zručným očním mikrochirurgem. Samotná habilitační práce je přehledná, logicky uspořádaná, opírající se také o bohaté literární zdroje. Je psána srozumitelně a stylisticky čistě.

Mám dvě otázky

1. V současné době jsou v operativě idiopatických makulárních děr zmiňovány možnosti podpořit hojení defektu pomocí flapu membrana limitans interna vloženého přímo do samotného makulárního defektu. Co si o této technice myslíte?

2. Jak se díváte na možnost zlepšit výsledky operace idiopatické makulární díry použitím peroperačně provedené optické koherenční tomografie?

Habilitační práce MUDr. Libora Hejska, Ph.D. „Idiopatická makulární díra“ splňuje veškeré náležitosti kladené na habilitační práce v oboru Oftalmologie a práci doporučuji k obhajobě.

Doc. MUDr. Oldřich Chrapek, Ph.D.

Oční klinika FN a LF UP v Olomouci

I. P. Pavlova 6

77900 Olomouc

V Olomouci 11.1.2019

podpis...

Posudek oponenta habilitační práce

Univerzita Karlova	
Fakulta	Lékařská v Hradci Králové
Obor	oftalmologie
Uchazeč	<i>MUDr. Libora Hejska, PhD.</i>
Pracoviště uchazeče	Oční klinika Lékařské fakulty LF a FN v Hradci Králové
Habilitační práce	<i>Idiopatická makulární díra</i>
Oponent	Doc. MUDr. Jiří Pašta, CSc., FEBO
Pracoviště oponenta	Oční klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Ústřední vojenské nemocnice v Praze

Text posudku:

Obdržel jsem k posouzení habilitační práci MUDr. Libora Hejska, PhD. „**Idiopatická makulární díra**“, která je produktem jeho pracovního zařazení na Oční klinice FN LF UK v Hradci Králové.

Habilitační práce má i se seznamem literatury kompletně 99 stran a obsahuje předepsané kapitoly (použité zkratky, úvod do problematiky, cíle habilitační práce, metodiku a soubor pacientů se statistickou analýzou dat, výsledky, diskuzi, závěr) a končí seznamem literatury (autor čerpal ze 129 prací). Práce obsahuje 43 **obrázků, 6 tabulek a 8 grafů**.

Téma habilitační práce, problematika idiopatické makulární díry, je bezesporu **aktuální**. Je to onemocnění, které v rozvinutém stupni hendikepuje postiženého v centrálním vidění a při tom, je-li zachyceno a léčeno včas, jde jeho vývoj zastavit, i eventuálně zvrátit. Vitreoretinální chirurgie je obor, který se v současnosti rozvíjí obdobně, jako tomu bylo na přelomu století v kataraktové chirurgii. Spěje k realizaci výkonu v lokální anestezii a k ambulantnímu bezstehovému přístupu, a právě chirurgie makulární díry je toho příkladem.

Cílem habilitační práce bylo podat aktuální pohled na idiopatickou makulární díru, její chirurgické řešení (varianty postupu, aktuální trendy) a anatomické a funkční výsledky operace. Část pacientů byla zhodnocena i elektrofyziologickým vyšetřením k vyloučení iatrogenního postižení při manipulaci v makule.

Metodika je popsána vyčerpávajícím způsobem i pro jednotlivé detaily operace. Autor hodnotil retrospektivní, nerandomizované, anatomické a funkční výsledky operace idiopatické makulární díry, ošetřené peelingem MLI. V souboru A bylo 32 očí 32 pacientů operovaných standardní 20G PPV s nitrooční plynovou tamponádou (původně 61 očí), a v souboru B 29 pacientů (30 očí) operovaných mikroincizní 25G PPV s tamponádou vzduchem. Sledovací doba byla 12 měsíců. Soubor i sledovací doba jsou dostatečné pro signifikantní dosažení cílů práce, navíc v souboru A byl na začátku studie počet dvojnásobný, ale pooperační rozvoj katarakty jej redukoval. Autor použil vyšetřovací techniky anatomické i funkční včetně zobrazovacích metod a zároveň je přehledně popsal a vysvětlil (didaktický talent). Vyšetření probíhala 1 den před operací, měsíc po operaci a dále za 3, 6 a 12 měsíců po operačním zákroku.

Výsledky anatomické i funkční jsou přehledně dokumentovány v textu, obrázcích, tabulkách i v grafech a parciální diskuse probíhá i v jednotlivých výsledkových kapitolách, na konci jsou podpořeny pěknou kazuistikou.

Závěrečná **diskuse** je obsáhlá, podrobně se věnuje tématu, kriticky rozebírá vlastní výsledky a vysvětluje všechna fakta. Cenné je i to, že se zabývá i přesností výpovědní hodnoty jednotlivých výsledků.

V **závěru** autor konstatuje, že operace idiopatické makulární díry u obou souborů má obdobné anatomické i funkční výsledky, ale mikroincizní 25 G PPV je šetrnější.

Tamponáda vzduchem se jeví být stejně efektivní, jako plynová, při benefitu nižšího rizika rozvoje komplikované katarakty a kratší doby zrakové rehabilitace.

Peeling vnitřní limitující membrány neovlivňuje elektrické aktivity makuly.

Uzavírá tedy, že operační řešení makulární díry cestou 25G PPV s peelingem MLI a tamponádou vzduchem je efektivní a bezpečná technika.

Závěr oponenta

Práce se mi velmi líbila. Autor v ní prokazuje, že je znalý diagnostik, schopný chirurg, který ovládá metody klinického výzkumu i statistického hodnocení. Klinické výsledky jsou diskutovány komplexně, objektivně i kriticky. I didakticky je práce na vysoké úrovni a má přehlednou a logickou stavbu. Literatura je obsáhlá a obsahuje i české citace. Práce je napsaná pěknou, srozumitelnou češtinou a má jen ojedinělé stylistické nepřesnosti.

Mám dvě otázky:

1. Jak s ohledem na předloženou práci nahlížíte na případy spontánního uzavření idiopatické makulární díry?
2. Lze ještě opět s ohledem na předloženou práci akceptovat chirurgii idiopatické makulární díry s instalací silikonového oleje?

Autora znám velmi dlouho. Jedná se o pracovitého, zodpovědného a zkušeného mikrochirurga se zaměřením na zadní i přední segment oka, schopného vědeckého pracovníka a učitele. Mám za to, že autor v habilitační práci prokázal výborné vědecké i didaktické schopnosti a doporučuji jej k pokračování v procesu udělení titulu docent pro obor oční lékařství.

doc. MUDr. Jiří Pašta, CSc., FEBO
Přednosta Oční kliniky 1. LF UK a ÚVN Praha
Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice
169 02 Praha 6

V Praze dne 11. 12. 2018

.....
podpis

Posudek oponenta habilitační práce

Univerzita Karlova	Lékařská v Hradci Králové
Fakulta	oftalmologie
Obor	<i>MUDr. Libor Hejsek, PhD.</i>
Uchazeč	Oční klinika Lékařské fakulty UK Hradec Králové
Pracoviště uchazeče	<i>Idiopatická makulární díra</i>
Habilitační práce (název)	Doc. MUDr. Šárka Skorkovská, CSc.
Oponent	Katedra optometrie a ortoptiky, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity v Brně
Pracoviště oponenta	

Text posudku:

Předložená habilitační práce MUDr. Libora Hejska, PhD. s názvem „Idiopatická makulární díra“ je soustředěna na problematiku onemocnění vitreomakulárního rozhraní, jeho chirurgickou léčbu a její anatomické a funkční výsledky. Práce je koncipována v rozsahu 98 stran, její obsah tvoří 7 kapitol, 43 doprovodných ilustrací, 8 grafů, 4 tabulky a seznam citované literatury na 10 stranách. První část práce tvoří rozsáhlý přehled problematiky idiopatické makulární díry (IMH) zahrnující její etiopatogenezi, incidenci, příznaky onemocnění a diagnostiku pomocí moderních diagnostických metod, především optické koherenční tomografie (OCT). V této kapitole autor popisuje rovněž možnosti léčby idiopatické makulární díry a možnosti sledování anatomického a funkčního výsledku operačního řešení.

Další část habilitační práce tvoří vlastní výzkum autora. Cílem habilitační práce bylo popsat aktuální pohled na problematiku idiopatické makulární díry, její léčbu a výsledky léčby ve srovnání dvou souborů pacientů. Soubor A 32 pacientů operovaných starší metodou 20G pars plana vitrektomií (PPV) s plynovou tamponádou a souboru B 29 pacientů operovaných moderní metodou 25G PPV se vzduchovou tamponádou. Anatomické a funkční výsledky chirurgické léčby idiopatické makulární díry byly hodnoceny ve sledovací době 12 měsíců.

Metodika výzkumu, statistické zpracování výsledků i komentář výsledků odpovídají nárokům kladeným na výzkumnou práci, stejně jako obsáhlá a fundovaná diskuse. Všechny výsledky jsou detailně a přehledně zpracovány, z klinického i výzkumného hlediska jsou zajímavé a přináší nové poznatky v dané problematice. Úroveň zpracování teoretické i praktické části práce dokumentuje rozsáhlé teoretické znalosti i klinickou erudici autora.

Výzkumná část práce má význam i pro klinickou praxi z hlediska preference moderní metody 25G PPV v léčbě idiopatické makulární díry. Metoda 25G PPV s bezstehovou technikou je pro pacienta méně zatěžující, operace probíhá jen v lokální anestezii, zkracuje dobu operace, urychluje hojení pacientů a snižuje pooperační diskomfort. Také použití vzduchové tamponády zkracuje nutnost polohování pacienta v pronační poloze po operaci.

Práce je přehledná, čtivá, je jasný přínos autora k problematice a téma habilitační práce považují za zajímavé a aktuální v oblasti oftalmologie a oftalmochirurgie.

Práce přináší nové vědecké poznatky, které jsou zárukou množství systematické práce, kterou autor v průběhu let odvedl a které publikoval v řadě monografií a publikací.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

1. Jaký je váš názor na farmakologickou léčbu IMH pomocí Ocriplasminu?
2. Z výsledků vašeho výzkumu vyplývá, že 5 pacientů s IMH stádia 4 měli v souboru A léčeném PPV s plynovou tamponádou výrazně horší možná i významně horší výslednou zrakovou ostrost (0,1-0,2) než 2 pacienti s IMH stádia 4 v souboru B (0,25 a 0,5) se vzduchovou tamponádou i když anatomicky byla IMH uzavřena, čím si tento rozdíl vysvětlujete?
3. Jaké z uvedených prediktivních předoperačních faktorů podle vašich zkušeností nejvíce ovlivňují funkční výsledek operace IMH? Stádium IMH, trvání příznaků, předoperační zraková ostrost, velikost IMH, OCT parametry a OCT indexy (HFF, MHI, THI).

Závěr

Habilitační práce Idiopatická makulární díra MUDr. Libora Hejska, Ph.D. splňuje veškeré požadavky standardně kladené na habilitační práci v oboru Oftalmologie.

V Brně dne 11.1.2019

doc. MUDr. Šárka Skorkovská, CSc.